

LLETRES

Maria Àngels Anglada ha reunit a *La daurada parmèlia i altres contes* una sèrie de narracions que, amb l'excepció de la primera —*L'empelt*— i l'última —*La santeta*—, tenen el colleccionisme

com a tema comú i fil conductor. Una part d'aquestes narracions, la més antiga de les quals va ser escrita fa deu anys, han estat publicades anteriorment en diaris —*El rival*, a l'*Avui*— i revistes,

com ara l'*Empordà Federal* —*Viatge a Sicília*—, *La Nació* —*Concert inacabat*—, *Revista de Girona* —*L'estilogràfica*— i *Gra de fajol* —*L'empelt*, *Ausa*—. L'escriptora, vigatana però

establerta a Figueres, hi ha afegit cinc narracions per completar un llibre en què, tal com a la resta de la seva obra, hi ha moltes referències a la cultura italiana.

MARIA ÀNGELS ANGLADA. Escriptora

«Qui escriu tem quedar-se eixut»

IMMA MERINO

■ Colleccionistes de pintures, de *stradivarius*, de partitures, de plomes estilogràfiques, de líquens, de fibules. Aquests són els personatges que, amb les seves dèries, defineixen el fil temàtic de *La daurada parmèlia i altres contes*. I, entre la col·lecció, una llengua, una obra, una peça privilegiada, reconeguda entre la diversitat: l'objecte d'una passió. Tant és així que aquests colleccionistes es comporten com un amant passional, amb actituds egoistes i possessives, però també amb detalls sacrificats i generosos. En una de les narracions, el paralelisme es fa evident a través de la imatge de la dona d'un quadre.

—«Aquest tema, de fet, no és gens original, però també és veritat que és molt atractiu. *La dona del quadre*, de Fritz Lang, pot considerar-se una clara influència. És allò que hom pot apassionar-se tant per aquella imatge que desitja que es converteixi en realitat».

—En alguns casos, la passió dels seus personatges els du a cometre un delict. Fa la impressió, però, que els comprèn. Potser perquè, en una època en què s'especula tant amb l'art, ells és mouen per amor.

—«És veritat. Els meus personatges no són especuladors, són persones apassionades i per això hi simpatitzo. Això no vol dir que estigui d'acord amb el fet de sotregir una obra del domini públic. Però els comprenc...».

—Pel que fa a les seves aficions i passions, vostè hi té afinitat, amb aquests personatges?

—«És clar que el colleccionisme és un tema que m'interessa, però no en sóc gaire, de colleccionista. El meu marit sí que n'era. I aquí a l'Empordà n'hi ha molts, i en conec. Pel que fa a les meves aficions, sobretot comparteixo amb algun dels personatges la passió per la música. De fet, tinc una petita col·lecció de partitures i, bé, també en faig una de plomes estilogràfiques, tal com el protagonista de *L'estilogràfica*».

—En el cas d'aquesta narració, també l'aprofita per plantejar el tema de la inspiració a través d'un escriptor que l'ha perduda i que la recupera en creure que escriu amb una ploma del poeta modernista belga Émile Verhaeren.

—«Crec que tots els escriptors hem patit o almenys temem aquells moments en què et quedés eixut. Aquesta narració neix d'aquesta preocupació. Si vaig pensar en Émile Verhaeren potser és perquè tinc una primera edició, signada pel mateix poeta, de *Les forces tumultueuses*. Vaig heretar el llibre del meu avi i no vaig descobrir la signatura fins fa poc».

[Maria Àngels Anglada marxa un moment i torna amb el llibre per mostrar-me la petita signatura i llegir un fragment de *Les heures où l'on crée*].

—«Potser no és gens casual que hagi recordat Émile Verhaeren.

Maria Àngels Anglada, en un racó de la seva casa de Figueres.

■ «Els meus personatges no són especuladors. Són persones apassionades i per això hi simpatitzo»

■ «Si les dones no recuperem certes creadores oblidades i encara marginades, qui ho farà?»

■ «M'agrada moure'm entre la realitat i la ficció. Tota ficció parteix de la realitat i a la vegada formen part de la vida»

■ «Algunes prediccions sobre el futur de la llengua són massa pessimistes, però està bé fer un crit d'alerta»

■ «Ara està de moda criticar-los, però molts escriptors estem en deute amb els premis»

perquè també es refereix a la inspiració. Ara no es llegeix gaire aquest poeta, però a mi m'agrada».

—En el cas de la narració *Fanny H.*, també contribueix a rescatar d'un cert oblit la compositora i intèrpret Fanny Heine, la germana de Fèlix Mendelssohn.

—«Fanny Heine fa molt temps que m'interessa. Era una gran personalitat, una excel·lent compositora —cal dir que moltes obres seves han aparegut amb el nom del seu germà—, una intèrpret extraordinària i una dona amb un gust molt segur, tal com ho prova el fet que va reconèixer immediatament el geni de Gounod. El seu cas fa pensar una mica en el de Clara Schumann, recordada com a intèrpret i oblidada com a compositora. Els seus *Trios*, bellíssims, com també ho són les *Cançons* de Fanny, s'interpreten poc. Bé, Fanny Heine m'interessa tant que fins i tot se'm va acudir escriure

tament el geni de Gounod. El seu cas fa pensar una mica en el de Clara Schumann, recordada com a intèrpret i oblidada com a compositora. Els seus *Trios*, bellíssims, com també ho són les *Cançons* de Fanny, s'interpreten poc. Bé, Fanny Heine m'interessa tant que fins i tot se'm va acudir escriure

Fa catorze anys del premi Josep Pla

■ «No puc dir mal dels premis. Ara està de moda criticar-los, sobretot per part dels escriptors que no tenim dificultats per publicar. Ara bé, si som sincers i fem memòria, gairebé tots hem començat a publicar gràcies a haver obtingut un premi», afirma Maria Àngels Anglada en comentar-li que demà, tal com cada any per Reis, es concedirà el premi Josep Pla de narrativa en català —només vint-i set originals hi aspiren, una xifra notablament inferior als dos-cents un presentats al Nadal, que també demà atorga Editorial Destino. La referència al premi Josep Pla ha estat amb motiu que, ara fa catorze anys, l'escriptora va guanyar-lo amb la novella *Les closes*.

I a vinculació de Maria Àngels

Anglada als premis literaris ha continuat durant aquests últims anys com a component de diversos jurats, com ara el del Ramon Muntaner, el Miquel de Palol i el Sant Jordi. L'escriptora, precisament, tenia empaquetats a casa seva els originals presentats a l'última edició del Sant Jordi: «Aquest any, el nivell ha estat molt bo. No solament és excel·lent la novella guanyadora, de Robert Saladrigas, sinó també la de Gabriel Janer Manila, que va quedar finalista, i algunes altres». En preguntar-li si les ha llegides totes, l'escriptora precisa: «Com a jurat, sempre he actuat de bona fe i he procurat llegir-ho tot. Ara bé, reconec que d'aquest piló n'hi ha sis o set que vaig deixar-les perquè t'adonaves aviat del seu baix nivell».

Maria Àngels Anglada, que l'any passat va reunir la seva obra poètica completa al volum *Columnes d'hores*, reconeix, però, que hi ha una certa inflació de premis literaris, sobretot pel que fa a la narrativa. «Al marge de molts altres menys prestigiosos o menys dotats, hi ha el Sant Jordi, el Josep Pla, el Sant Joan, el Bertrana, el Ramon Llull. Després es diu que el nivell és baix, però és clar que no poden sortir cinc o sis bones novel·les en un any», apunta. Anglada, que l'any 1985 va rebre la Lletra d'Or per *Sandàlies d'escuma*, considera que, contràriament, hi ha pocs premis destinats a obra publicada. «A més de pocs, no tenen gaire ressò. A França, per exemple, ho tenen molt clar i el premi més prestigiós és el Goncourt», comenta.

una novella curta. Ara bé, vaig tenir clar que el segle XIX alemany se m'escapa i que, a més, no conec prou l'alemany per llegir alguns textos que necessitava consultar. Per això, vaig desistir de la idea inicial i, en canvi, vaig creure que podia escriure un conte».

—Creu que les dones hem de recordar i recuperar moltes creadores oblidades, encara ara marginades?

—«És que si no ho fem les dones, qui ho farà? No crec que ho facin els homes. Ara mateix, en comparació amb els escriptors, hi ha moltes grans escriptores que no han generat els estudis crítics que cal esperar. Penso en el cas de Caterina Albert o de Maria Antònia Salvà, de la qual un home *feminista* com Sam Abrams afirma que alguna de les seves aportacions van ser recollides pel mateix Josep Carner. Per la meua part, he traduït i divulgat l'obra d'algunes poetesses gregues, ja que, a excepció de Safo, són poc conegudes. També m'ha agradat molt

divulgar Carme Monturiol».

—El conte *La daurada parmèlia* té com a personatge el poeta Camillo Sbarbaro. La narració següent, *Líquens*, es presenta com la traducció d'un text de Sbarbaro. El cert és que no està gaire clar què és realitat i què és ficció.

—«M'agrada crear aquesta sensació, moure'm entre la realitat i la ficció. Pel que fa a *Les closes*, recordo que el meu marit em comentava que mai no sabia el que era veritat o el que m'havia inventat. És curiós, algú m'ha dit que el que explico al conte *La santeta* deu ser tot inventat. I bé, en aquest cas tot és veritat. De fet, tota ficció parteix d'una realitat i, bé, les ficcions també formen part de la realitat, de la vida».

—Itàlia, de nou, és una referència / presència constant.

—«El fet que hagi estudiat filologia clàssica ha influït decisivament pel que fa a les referències a Grècia i Itàlia que hi ha en els meus escrits. També he viatjat molt per aquests països. A més, en el cas d'aquestes narracions amb tantes referències a l'art, no es estrany que l'acció sovint se situï a Itàlia. És un país tan ric en aquest aspecte! Ara estan espantats, ja que, davant la possibilitat de la lliure circulació d'obres d'art, temen una espoliació».

—*L'empelt*, que va escriure fa deu anys, planteja la possibilitat que el català pràcticament hagi desaparegut al segle XXI. Què n'opina, de l'estat de la llengua i de les prediccions no gaire optimistes d'alguns filòlegs sobre el seu futur?

—«Bé, la situació no està tan malament com en aquest conte. Almenys a les nostres comarques, ja que a València està fatal. Pel que fa a l'advertència d'una sèrie de filòlegs, crec que són una mica pessimistes, tot i que està bé que facin un crit d'alerta».